

מתיקא כדובשא

פרפראות מדובשים

ליקוטי גידולי אברהם - מו"ה ר' גדלי' האפמאן שליט"א
לעיני אביו הרה"ח ר' אברהם בהרה"ח ר' משה צבי ז"ל

ויעש בן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה (ח),
(ג) להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. [רש"י] האין זה פשטות שאהרן
לא שינה ממה שנצטווה ע"י הקב"ה? אלא, סדר העולם הוא שהרגל
נעשה טבע וההתלהבות פנה משא"כ אהרן הכהן לא שינה מדרך
קיום המצוה בפעם הראשונה, לא ביחסו ולא ברגשותיו. במשך
שלושים ותשע שנים שהדליק את המנורה מידי יום ביומו, לא
נעשתה עליו העבודה לטורח, מעין הרגל ושגרה, אלא באותה
התלהבות שהדליק בפעם הראשונה, היו כל הזמן בלי שינוי. (ע"פ
נועם אלימלך)

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו וכו' בין הערבים
תעשו אותו במועדו (ט, ב-ג) מדוע כפלה התורה וכתבה שיעשו
את הפסח במועדו? בני ישראל מנו לפחות ששה מליון איש, וכל
משפחה היתה צריכה להביא קרבן, והיו רק שלושה כהנים, אהרן
אלעזר ואיתמר. וא"כ, היו צריכים לשחוט בבין הערבים חמישים אלף
קרבנות, לכן מדגישה התורה "במועדו", להשמיענו את גודל הנס,
שהספיקו כולם להקריב את הפסח במועדו בין הערבים. (משך

המשך בעמוד ג'

מעדני דבש

ע"י המגיד מו"ה ר' ישראל אהרן קלעצקין שליט"א

1. בהעלתך את הנרות פירש"י למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים
לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו לפי שלא היה עמהם
בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך, שלך גדול משלהם
שאתה מדליק ומיטיב את הנרות. וכבר הקשו והרי הדלקה כשרה בזר?
ולאו דוקא הוא חייב להדליק, הרי שלא קיבל שום דבר כמתנה? ועוד: וכי
מצות קטורת ושאר מצוות הכהונה אינם די עבורו? ונראה ליישב כי ודאי
היו לאהרן כמה וכמה מצוות, אבל כאשר ראה שנתנדבו הנשיאים מה שלא
נתחייבו, אז חלשה דעתו שראה שעשו מרצונם ומנדבת לבם מה שלא
נצטוו, משא"כ הוא, שעושה רק מה שנצטווה, ולזה אמר לו הקב"ה, הנה
יש לך מצות ההדלקה שאעפ"כ שהיא כשרה בזר, הרי שכל פעם שאתה
תדליקנה תזכה לאותה נדבת הלב כהנשיאים שעשו אף שלא נתחייבו.
2. והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה מטי משמיה דרבי עקיבא איגר:
והאיש אשר הוא טהור, מיהו נחשב לטהור? ובדרך לא היה שאינו מבלה
את ימיו בדרכים 'ובדרך חטאים לא עמד', עם כל המכשולות שיש שם,
ואשרי יושבי ביתך'. ובהשראת דבריו נראה להוסיף 'ובדרך לא היה' היינו
אשר קר 'בדרך' שמקורו אותך בדברי הרשות, היום אומר לו עשה כך
ומחר עשה כך וכו' וכדרשת הגמ' בברכות עה"פ ובלכתך בדרך מה דרך
רשות אף כל רשות, ומי שנוהר ונשמר שלא יפול ברשת היצר בעניני
הדרך-רשות ומקיים קדש עצמך במותר לך, זהו 'האיש אשר הוא טהור'.
בגלל ש'ובדרך לא היה'.
3. שתי חצצרות כסף מקשה תעשה אתם צורך היוזע לעשות כלי כסף
ממקשה אחת צריך להיות חכם הרזים, כי חכמה רבה יש בזה, והנה שלש

המשך בעמוד ב'

מתיקות הצדיקים - שמועסן פון הרה"ק מהרנ"ץ מ'זידיטשוב ז"ע

— איבערגעזעצט פון די טעיפס

הרה"ק רבי מרדכי טווערסקי ז"ע

המגיד מטשערנאביל

דער הייליגער רוזינער האט ביים
ברית פון זיין אינגסטן קינד אים א נאמען
געגעבן מרדכי שרגא און האט געזאגט אז
מרדכי איז אויפן נאמען פון עלטער פעטער

הרה"ק ר' מאטעלע דער טשערנאבלער מגיד.
האט מען געפרעגט דעם רוזינער "ער לעבט
דאך נאך?" האט דער רוזינער גענטפערט "שוין
כמה וכמה יאר וואס ער געפינט זיך נישט אויף
דעם וועלט" (שוין עטליכע יאר פאר די
הסתלקות האט דער מגיד שוין נישט געהאט

קיין שום שייכות מיט דעם וועלט) און
דערפאר האט ער געקענט געבן א נאמען נאך
אים.

ווען די רשעות'דיגע רעגירונג אין
רוסלאנד האט איינגעזעצט אין תפיסה

המשך בעמוד ד'

מוסר בדבש - מעלתו של הסוכל בשביל השני - מו"ה ר' ישעי' וויין שליט"א

למעמד כה נשגב עד שהקב"ה האציל עליהם
מן הרוח ששרתה על משה רבינו (כפי
שמתבאר בפסוק הבא)? מלמדנו רש"י (בשם
הספרי) "אשר ידעת כי הם. אותן שאתה מכיר
שנתמנו עליהם שוטרם במצרים בעבודת
פרך, והיו מרחמים עליהם ומוכים על ידם...

המשך בעמוד ב'

הכבד, כפי שאומרת התורה"ק (במדבר יא, טז)
"אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר
ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל
אהל מועד והתיצבו שם עמך".
ומי הם אותם שבעים זקנים, במה
התייחדו על שאר העם, ובשל מה זכו להגיע

לאחר שמשה רבינו מתבטא אודות
הקושי הגדול של נשיאת משא העם הכבד על
כתפו, "לא אוכל לבדי לשאת את כל העם הזה
כי כבד ממני" (במדבר יא, יד), הוא מצווה על
ידי הקב"ה לאסוף אליו שבעים איש מזקני
ישראל למען יעמדו לימינו בנשיאת המסע

מוסר בדבש

המשך מעמוד א'

עתה יתמנו בגדולתן כדרך שנצטערו בצרתן. כלומר, מעלתם הגדולה של שבעים הזקנים הייתה שהם כיהנו כשוטרים בזמן עבודת הפרך של מצרים, ריחמו על עם ישראל ונאלצו לקבל מכות ולסבול במקומו, עתה הגיעה השעה להשיב להם כגמולם הטוב ולמנותם לתפקיד נכבד ומוערך בעם ישראל.

אך מהתבוננות נוספת עולה שבכך לא תמה מעלתם הגדולה של אותם זקנים. לא רק בעת הקושי והשעבוד באה דרגתם הגדולה לידי ביטוי. מעלתם הנשגבה לא הסתיימה בעת קושי השעבוד הנורא, אלא גם עתה כשהגיעה לכאורה שעתו היפה של עם ישראל, הוא יצא מעבדות לחרות, נקרע לו הים והוא זכה לקבל את המתנה היקרה בתבל - התורה הקד', וסוף סוף התאפשר לאותם שוטרים לשעבר לקבל את השכר הראוי בעבור מעשיהם הטובים שעשו במצרים, בקשו השוטרים המיטיבים הללו להישאר מאחור. כפי שמוצאים אנו בהמשך הפסוק, רש"י הקד' ממשיך ומביא את דברי הספרי, "ולקחת אותם. קחם בדברים, אשריכם שנתמניתם פרנסים על בניו של מקום". כלומר, הקב"ה היה צריך לצוות במיוחד על משה רבינו שישכנע את אותם זקנים להסכים לקבל עליהם את המעמד החדש. הוא

הוצרך לשכנע אותם לקבל כבוד, שררה וגדולה, על אף שמדובר בקרבה גדולה יותר להקב"ה, למרות שבתפקידם החדש זכו הם להיכנס יחד עם משה רבינו לשמוע את דברי ה' (כפי שמביא עוד רש"י בשם הספרי), ובהמשך אף לקבל נבואה של ממש (במדבר יא, כה) ולהיות חוליה מתמשכת בשרשרת מסירת הדורות והעתקת השמועה של העם היהודי, "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים" וכו' (פתיחה למסכת אבות). על כל אלו הם הסכימו לוותר והוצרך לשכנעם על מנת שייאותרו לקבל, משום שהם עשו את מה שעשו למען העם, סבלו, עונו והוכו עבורו ללא כל רצון לקבל תמורה על כך. וכעת, משהגיעה השעה להיטיב להם, בקשו הם לברוח מן השררה ומקבלת מעמד מיוחד בעם ישראל.

הרי לנו מבט קצר אודות מעלתם וענותנותם הגדולה של אותם זקנים שסבלו והתענו עינויים בלתי נתפסים בעבור העם, ובקשו להישאר מאחור ללא כל כוונה לקבל טובת הנאה כלשהי.

ואכן, לימדונו חכמינו ז"ל בפרקי אבות (ו, ו), שאחד מארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם הוא "נושא בעול עם חברו". שכן, זהו אחד המפתחות היסודיים לקניין התורה, כשדוגמה מוחשית לכך מוצאים אנו באבי הנביאים משה רבינו עצמו שעל אף שגדל בבית

מעני דבש

המשך מעמוד א'

כלים במקדש נאמר בהם 'מקשה', והם: חצוצרות, כרובים, מנורה. אכן ג' אלו ר"ת 'חכ"ם'.

4. ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה' מתאוננים לא נאמר, כי אם 'כמתאוננים' בכ' הדמיון, והכי פירושו, כאשר האדם מרגיש שיש לו טענות ותולונות עדיין אפשר לסבול זאת, אך כאשר מצבו גורם לו רפיון והוא אפילו כבר לא מתאונן, רק מיואש ו'כמתאונן' אזי, זה רע באזני ה' כי מצב הרפיון והחולשה גרוע עשרת מונים מעצם החטא, שהיא אם כל חטאת וגורמת ליאוש ודכדוך שמונעו מלהתחזק.

5. ויהי העם כמתאוננים פירש"י 'אין העם אלא רשעים, וכן הוא אומר 'מה אעשה לעם הזה' ואומר 'העם הרע הזה' וכשהם כשרים קרואים עמי'. ונראה שזה כוונת הכתוב בפרשת משפטים: 'אם כסף תלוה - את עמי' שיש אכן מצוה להלוות, אך תוודא שהלווים יהיו כשרים בחינת 'עמי'.

6. זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנים הקשה רש"י על אתר: 'אם תאמר שמצריים נותנים להם דגים חנים, והלא כבר נאמר ותבן לא ינתן לכם, אם תבן לא נתנו להם דגים היו נותנים להם? אלא חנים מן המצוות'. וצריך ביאור. גם צריך להבין אמרם

פרעה, וקושי השעבוד לא חל עליו כלל וכלל, הוא יצא לראות בסבלותיהם של אחיו ולא הסתפק בהרגשת צערם בלבד, אלא "היה נותן כתפיו ומסייע לכל אחד ואחד מהן", ולכן זכה שהקב"ה אמר לו, "אתה הנחת עסקיך והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת בהן מנהג אחים, אני מניח את העליונים ואת התחתונים ואדבק עמך" (מדרש שמו"ר א, לב).

לפני פחות משבועיים זכינו ליום מתן תורה, בו קבלנו, כבכל שנה ביום ו' בסיון את התורה מחדש. הלבבות של כולנו השתוקקו וכמהו ביום עילאי ונשגב זה להמשיך על עצמנו, כביום מעמד הר סיני, גם לימנו אנו את אותו מעמד רם ונישא אשר כמוהו לא היה מעולם, ולהיות חלק בלתי נפרד מהתורה הקד', מצוותיה וחוקותיה.

גם בימים אלו כשמטבע העולם, ההתרגשות, הכמיהה והשאפה מעט פגו בחלוף שבוע ימים ויותר, נזכור ונזכיר לעצמנו היטב שאחת מדרכי קניינה של תורה היא לשאת בסבלו של השני, לחוש בצערו ולהתאמץ כדי להקל על קשייו והתמודדותיו. יזכנו השי"ת לזכות בכל מ"ח קנייני התורה ולהמשיך בעוז ובגאון את שרשרת הדורות של עמנו עדי נזכה בקרוב לישועת עולמים, אכ"ר.

7. אלדד ומידד, מי הם? ג' מהלכים מי היו אלדד ומידד, ה'דעת זקנים' מביא שני נתונים מי היו אלדד ומידד, האחד ממדרש תנחומא שכותב כי אלדד ומידד היו שני נשיאים שנשמוכו כנשיאי המטות לחלוקת הארץ בפרשת מסעי, והם: אלדד הוא אלידד בן כסלון נשיא בנימין. מידד הוא קמואל בן שפטן נשיא אפרים, הנתון השני נאמר בשם הגאונים שהם היו בני עמרם (אחים למשה ואהרן מצד האב), ואילו בתרגום יונתן בן עוזיאל כתוב שאלדד ומידד היו בני אליצפן בן עוזיאל שנשא לאשה את יוכבד בתקופה שבין גירושיה ונישואיה בשנית לעמרם, (ולפי"ז הם אחים למשה ואהרן מצד האם). גם מסתבר שאליצפן בן עוזיאל, הוא אליצפן בן פרנץ נשיא זבולון בפרשת מסעי ולפי"ז אב ושני בניו היו נשיאים. ומקשה הדעת זקנים אם אלדד ומידד הם בני עמרם הרי שהם היו לויים ואחים, איך יתכן שהם היו נשיאים של שבטי בנימין ואפרים, הרי לא היו מתוך שבטם? ואחר עיון במקראות נראה לומר שכל הנשיאים בפרשת מסעי לא היו מתוך השבטים, כי אם משבט לוי, (חוץ מכלב בן יפונה לשבט יהודה) וכמה ענינים שם יוכלו לשמש כהוכחות תומכות לרעיון זה, וכדלהלן: המשך בעמוד ד'

'ועתה נפשנו יבשה אין כל' מה התכוונו בזה, ובל נשכח כי מדובר בדור דעה. ונראה ליישב ע"פ דברי הגמ' סוטה יא: 'דרש רב עזריא בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים בשעה שהולכות לשאוב מים הקב"ה מזמן להם דגים קטנים בכדיהן ושואבות מחצה מים ומחצה דגים ובאות ושופות שתי קדירות אחת של חמין ואחת של דגים ומוליכות אצל בעליהן לשדה ומרחיצות אותן וסכות אותן ומאכילות אותן ומשקות אותן וכו' והנה במדבר זכו למן, אך היה תנאי, כדאיתא במדרש 'המן כזרע גד' שמגיד עוונותיהן של ישראל. כי מי שחטא היה המן מתרחק מפתח ביתו וממילא עבדו את ה' מתוך בושא ויראה ולא מתוך אהבה וכיסופין. ולזה נתכוונו כאשר אמרו זכרנו את הדגה שאכן היה בחינם מעשה ניסים והיה לזה טעם מיוחד של מסירות נפש מצד הנשים הצדקניות, והמשיכו ואמרו 'ועתה נפשנו יבשה אין כל' כי הנפש כמהה ושוקקת לעבוד את ה' מתוך אהבה וכיסופין ולא מתוך בושא ויראה. וזהו חנים מן המצוות, כי המן בא להם על תנאי אם יקיימו מצוות ה' כאמור, משא"כ במצרים שבאו להם הדגים הניסיים ללא תנאי ועבדו ה' בכל נפשם באהבה.

פרפראות מדוכשין

המשך מעמוד א'

חכמה

למה נגרע (מ,ו) נושאי ארונו של יוסף היו דברי רבי יוסי הגלילי. [סוכה כ"ד. ילקוט שמעוני רמז תשכ"א] הרי הם עצמם אמרו שהם ממאים לנפש אדם, ומה להם כי ילינו שאינם יכולים להקריב את הפסח? הם תמהו כיצד יתכן שיפסידו מצוה, והרי כלל הוא שמצוה גוררת מצוה, ואם הם עסקו במצות נשיאת עצמות יוסף, למה יגרעו? והשיב להם הקב"ה, כי אכן מצוה גוררת מצוה, ובזכות הממאים נתחדשה מצות פסח שני. (אמרי אמת)

ויאמר משה לחובב וכו' נוסעים אנחנו אל המקום וכו' לכה אתנו והטבנו לך (י, כט) "נוסעים אנחנו" פירושו על ידי ענני הכבוד, שהענן היה גם מתחתיהם שהיו נושאים אותם במסעות, כמו שכתוב "ואשא אתכם על כנפי נשרים". אבל יתרו שהיה גר, ואין ענני כבוד קולטים את הגרים, אמר לו משה "לכה אתנו", דווקא בלשון הליכה, מאחר שאינו יכול לנסוע כמוהם על כנפי נשרים. (מעלות התורה)

והיה הטוב אשר ייטיב ה' עמנו (י, לב) הטוב אשר ייטיב – עיקר ה'טוב' הוא – ש'ה' עמנו. (באר מים חיים)

ויאסף משה אל המחנה (יא, ל) בשעה שמושה רבנו חש שפורענות מתרגשת ובאה על ישראל, העונש הכבד בקברות התאוה, נטל את אוהלו, שהיה מחוץ למחנה, ונטה אותו "אל המחנה". אם באה פורענות על בני ישראל, רצונו להיות עמהם ובתוכם. (ליקוטים חרשים)

והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג) כתב השל"ה הקדוש, הגה שלשה ענווים היו, משה אמר: "ונחנו מה". אברהם אבינו אמר: "ואנכי עפר

ואפר", דוד המלך אמר: "ואנכי תולעת ולא איש". משה היה ענו מכולם, כי אברהם המשיל עצמו לעפר ואפר, ודוד לתולעת, אבל משה אמר אין אנחנו כלום, וזהו ענו "מכל האדם", אד"ם ראשי תיבות: אברהם, דוד, משה. (ילקוט חמישאי)

והאיש משה ענו מאוד מכל האדם (יב, ג) למשה רבינו היו עוד מעלות רבות ומידות טובות כדכתיב 'ותחסרהו מעט מאלוקים' (תהילים ח, ו). אם התורה ראתה לשבח דווקא על מידת הענווה, הרי שזו המידה הטובה והנאה מכול. (עיטורי תורה)

פה אל פה אדבר בו (יב, ח) כשמדברים עם אדם, זה "מפה אל אוזן", ואיך מסתדר פה "פה אל פה"? לגבי כלל הנביאים היה באמת "פה אל אוזן", אבל לגבי משה, השכינה מדברת מתוך גרונו, "פה אל פה אדבר בו". (בן איש חי)

אל נא תשת עלינו חמאת אשר נואלנו ואשר חטאנו (יב, יא) מהו כפל הלשון "אשר נואלנו ואשר חטאנו"? שני חמאים חטאו אהרן ומרים כשדיברו על משה. האחד שהקמינו דרגתו של משה רבנו, שאמרו "הרק אך במשה דיבר ה'". והשני, שרצו להירמות לדרגתו של משה, שאמרו "הלא גם בנו דיבר ה'". על שני חמאים אלו התוודה אהרן, שאמר "אשר נואלנו", היתה זו אווילות מצידנו להשוות עצמנו לגדלות משה, "ואשר חטאנו", היה זה חטא לפגוע בכבודו של משה אבי הנביאים ולהמעט מדרגת נבואתו.

לא בן עבדי משה (יז, ז) אילו היה לי רבי כריבונו של עולם, הייתי אף אני משה רבנו; ומדוע אין לי רבי כריבונו של עולם? משום שאין אני משה רבנו. (חתם סופר)

בכל ביתי נאמן הוא (יז, ז) אף-על-פי שמושה היה יכול להגיע לכל דבר בדרך של הבנה והשגה, כבן-בית שיכול לראות כל דבר, בכל-זאת היה בבחינת "בכל ביתי נאמן הוא" – הוא עבד את ה' מתוך אמונה. (המגיד ממעזריטש)

אמרי גידולי יעקב שלמה

מ"ה ר' גדלי' האפמאן שליט"א
לע"נ חמיו, הרה"ח ר' יעקב שלמה
בהרה"ח ר' שפחה בונם ז"ל צין

כי ה' דבר טוב על ישראל (י, כט)

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע היה גר ברחוב אחד העם בתל אביב. הוא ראה מכוניות נוסעות בשבת, וכל מכונית שעברה הוא צעק להם מזל טוב, מזל טוב. הוא אמר הרי לא יכול להיות שהם נוסעים סתם ומחללים שבת, הרי רחוב אחד העם קרוב לבלפור כנראה שהם הולכים לבית הרפואה כדי ללדת. מפי השמועה אמרו, כשנשאל על הרבי בעצמו על כוונתו, הלא מה הסיכויי שהבר נש אכן נוסע לבית החולים, ענה, וכי נראה לך שאני שוטח? אלא יש עניין ללמד זכות ולו בשביל שאני עצמי לא אתקרב ולא אלמד חובה.

והאיש משה עניו מאד מכל

האדם אשר על פני האדמה (יב, ג) החפץ חיים נסע פעם לפטרבורג בענייני הכלל, אך מפני שלא רצה שבני העיר יבואו לקבל את פניו בתחנת הרכבת, שכן נפשו בחלה בכבוד הגדול שעתידיים להנחיל לו, לכן העלים את דבר בואו אל העיר, והגיע אליה באין רואים. לאחר שנכנס העירה, חדרו ראשי הקהילה לקראתו ושאלוהו מדוע מגע מהם את הזכות לבוא לקבל את פניו כראוי? השיב ואמר להם: ודאי מוכנים לכם בביתכם בכל ערב שבת המאכלים המיוחדים לשבת, הקוגל והחמין, ואין ספק בלבי כי אם מישוהו מכם ירצה לאכול בערב שבת את אותם המאכלים, תציע לו בעלת הבית מאכל אחר תחתיהם, כדי שלא יוותרו בשבת רעבים. אף הכבוד דומה הוא למאכלי השבת, מי שאוכל אותו בערב שבת, דהיינו בעולם הזה, יאלץ להשאר רעב בשבת, בעולם הבא...

עמיהוד' נשיא שמעון ו'פדהאל בן עמיהוד' נשיא נפתלי, והרי אם אחים הם מצד האב הם מאותו שבט ובכ"ז הם שימשו כנשיאים של 2 שבטים. ב. מתוך שמות חלק מהנשיאים מבצבץ רמזים כי הם שייכים למשפחת הכהונה, חניאל בן אפוד נשיא מנשה, ואחיהוד בן שלומי נשיא אשר, אפוד מרמו על אפוד החושן, שלומי מסמל את אהרן אוהב שלום ואת פנחס נכדו שקיבל ברית שלום. וכן מצינו במדרש רבה בפר' כי תצא כי הפסוק בתהלים מא' גס' איש שלומי אשר בטחתי בו' קאי על אהרן הכהן. ג. בפרשת במדבר בבחירת הנשיאים נאמר איש למטה, איש ראש לבית אבותיו, גם בפר' שלח נאמר איש אחד למטה אבותיו תשלחו, משא"כ בנשיאי הנחלות בפרשת מסעי כתיב 'ונשיא אחד נשיא אחד ממטה', ולא מוזכר ענין אבותיו, משמע שאינו צריך להיות מאותו שבט המתייחס לפי אבותיו. אך לפי"ז צריך להבין: א. מדוע באמת לא נבחרו נשיאי חלוקת הארץ מתוך השבט. ב. מדוע דוקא לויים נבחרו כנשיאים לחלק את הארץ עבור כל השבטים.

ג. מדוע לשבט יהודה נבחר כלב בן יפונה שהיה משבט יהודה? [עובדה זו כי יהודה הנשיא הראשון חלוק משאר הנשיאים שהוא מתוך שבטו והם מתוך שבט לוי מרומז בטעמים של התיבות נשיא אחד נשיא אחד, שבראשון הטעם הוא תביר מלשון שבירה והשני טיפחא מלשון חיבור וטיפוח, לרמז כי נשיא אחד שבר את הכלל משאר הנשיאים שהם מטופחים ע"י הלויים והוא נשיא בעצמו לשבטו.] והסיבה לכן שהלויים שימשו כנשיאי החלוקה מלבד בשבט יהודה, כי עצם מינוי הנשיאים לחלוקה היה כדי שיחלקו בצורה הוגנת, וכדברי רש"י שם בפירוש, וכאשר יבוא לחלק את הארץ וכל שבט יקבל את נחלתו בשלימות, והנשיא צריך לחלק את הנחלה למשפחות כ"א כפי חלקו, ואם הנשיא הוא מתוך השבט ושייך לאחד המשפחות, הרי שהוא הופך להיות נוגע בדבר וכמה מחלוקת ומדון יבוא מכך, משא"כ אם הנשיא הוא מתוך שבט לוי שאין להם חלק ונחלה, הרי שיוכל לחלק בצורה שוויונית והוגנת ללא שיאשמוהו בנגיעות, ואם היו לוקחים נשיאים משבט אחר היינו לאפרים נשיא השייך לשבט מנשה וכדו' הרי שיוכלו לעשות קנוניא ביניהם

של 'שמר לי ואשמר לך' משא"כ כאשר הנשיא משבט לוי שאין לו כלל חלק ונחלה הרי שאין כל חשדות ונגיעות. משא"כ כלב בן יפונה כבר קיבל את חלקו בנחלת הארץ במתנה, ככתוב 'לכלב נתתי את חברון' ממילא יוכל לשמש כנשיא שבטו ללא חשש נגיעות, שלא יחשדוהו כי לקח למשפחתו חלק משובח, כי משפחתו לא קיבלה עוד בנוסף לחברון. מאמר נפלא זה נשלח אלי ע"י הגר"י פערלמוטער מבאלטימאר, והטעמתי בו קצת זעיר שם זעיר שם. 8. אדוני משה כלאם איתא במדרש דיהושע היה צריך לחיות 120 שנה כמו משה, אך באומרו 'כלאם' הפסיד 10 שנים משנותיו וחי רק 110 שנים. רמז לדבר: 'כלאם' מספר קטן 10. 9. אל נא רפא נא לה פירש"י למדך דרך ארץ, שיאמר שנים שלשה תחנונים. וצריך להבין מה התכוון רש"י במילים שנים שלשה? ונראה כי מילות הבקשה בתפילת משה הם 'נא רפא נא' (שהרי אל זה הפניה אליו יתב', לה הכוונה מי החולה), המילים 'נא רפא נא' הם שלש תיבות אך רק 2 מילים כי נא נאמר פעמיים, וזה כוונת רש"י שני שלשה, שנים שהם שלשה.

מתיקות הצדיקים

המשך מעמוד א'

עטליכע צדיקים איז דער טשערנאבלער מגיד אויך געווען צווישן די צדיקים וואס מען האט איינגעזעצט. אין איינער פון די טעג אין וועלכע ער איז געזעצט אין תפיסה האט זיך פלוצלינג באוואזן ביים טיר א געשטאלט פון א פרוי און זי האט געפרעגט פונם מגיד "חז"ל פרעגן דאך (ב"ק נ.). דבר שנצטער בו בו אותו צדיק ישכל בו זרעו? נאכדעם וואס ענקער פאטער (הרה"ק ר' מנחם נחום זי"ע בעל מאור עינים מטשערנאביל) האט עוסק געווען אין פדיון שבויים און איר אליינס האט אויך עוסק געווען אין די מצוה - ווי אזוי קען זיין אז איר זיצט אין תפיסה?" און די פרוי האט צוגעלייגט "דעריבער בענטש איך אז איר זאלט גלייך ארויסגיין פריי" און די פרוי איז אוועק געגאנגען. נאך יענעם טאג האט מען פלוצלינג באפרייט דעם מגיד פון תפיסה. דער מגיד האט געזאגט דערויף אז דאס איז געווען רחל אמנו וועלכע האט געזארגט און מעורר געווען רחמי שמים און צוליב איר ברכה איז ער באפרייט געווארן. איך האב געהערט פון א באגלייבטע

מקור א איז אמת וועלכער פלעגט נאך פארן צום שינאוואער רב זי"ע אז דער טשערנאבלער מגיד איז אמאל אריינגעקומען אין בית המדרש און געזאגט "רבנות, איך וויל אייך פארציילן נייעס". דער גאנצער צביר האט האט זיך פארזאמלט, יעדער האט געוואלט הערן וואס דער מגיד גייט זאגן און ער האט געזאגט "משיח צדקינו האט געוואלט זיך מגלה זיין און קומען איז מען געגאנגען פרעגן ביים בית דין של מעלה, די גאנצע פמליא של מעלה און אלע עולמות העליונים און די מלאכים האבן מסכים געווען אז עס איז שוין צייט פאר די גאולה. האט השי"ת כביכול געזאגט אז אויב דער צדיק הדור ווען מסכים זיין ווען ער כביכול אויך מסכים זיין. איז מען מיר געקומען פרעגן און איך האב געזאגט אז איך בין נישט מסכים". עס איז געווען דארט א תלמיד חכם א 'למדן' (א אויסדריק וואס מען האט געניצט אויף מתנגדים) און הערענדיג די ווערטער פון מגיד איז ער דערציטערט געווארן און האט געשריגן גאר הויך ברוגז'דיגעהייט "אויב אויבן האבן אלע מסכים געווען פאר ביאת המשיח, היתכן אז דער רבי זאל

נישט מסכים זיין פאר די גאולה? מען ווארט דאך שוין אזוי פיל יארן פאר די גאולה און די רבי איז נישט מסכים און איז מעכב די גאולה?" האט דער הייליגער מגיד געזאגט "איך וועל דיר מסביר זיין: אלע נשמות זענען ניצוצין פון די נשמה פון אדם הראשון, און אלע נשמות קומען אויף דעם וועלט צו מתקן זיין די חטא אדם הראשון. די תיקון קען זיין נאר ביז משיח קומט, די אלע ניצוצי-נשמה וואס האבן נישט געהאט א תיקון פאר ביאת המשיח וועלן פארשטויסן ווערן ח"ו און וועלן מער קיינמאל נישט האבן א תיקון און אויב משיח וועט יעצט קומען וועלן אסאך נשמות פארשטויסן ווערן". האט דער 'למדן' גענטפערט "מהיכ תיתי, און וואס איז שוין אז אפאר נשמות וועלן פארשטויסן ווערן? עס איז דאך בעסער אז די גאולה זאל קומען און ארויסנעמען די שכינה פון גלות!" האט דער מגיד גענטפערט "ר' איד, אפשר ביסטו פון די נשמות וואס דארפן נאך א תיקון?". דער 'למדן' איז שטיל געווארן און האט מער נישט געפרעגט קיין שאלות...